

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 48.

V Ljubljani, 1. grudna 1905.

XLV. leto.

«Učiteljski Tovariš» izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo «Učiteljskega Tovariša» v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Na delo! — Naš denarni zavod. — Avstrijska slovanska ali južноеvropska slovanska učiteljska zveza? — Nemški otoki in slovenski Štajer. — «Jedna misao i jedan predlog». — Priznanje in zaupnice. — Razstava učil v Ljubljani. — Iz naše organizacije. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — † Matija Rajh.

Na delo!

Tovariši-samci! Dr. Šusteršič je govoril; obsojeni smo v nadaljno bedo. Ali hočemo še nadalje mirno trpeti in stradati? Ali hočemo še nadalje žrtvovati svoje zdravje za to nehvaležno deželo? Hočemo li mirno gledati, kako se nam posmehuje zadnji delavec zbog naše škandalozne plače, ki nam jo daje dežela, tista dežela, katera se nam ima zahvaliti za vse, katera bi bila brez nas to, kar je kaka dežela v centralni Afriki? Naš stan je napravil iz sužnjevske svobodne ljudi. V zahvalo so ga pa isti ljudje zaslužili. V povračilo za vse, kar smo storili, nam ne privoščijo skorjice hrupa. Ljudi s srednješolsko izobrazbo, ki imajo v vsakem drugem stanu zadosten kos kruha, puste stradati. Cestni pometalč ima po svoji izobrazbi kraljevo plačo proti nam.

Dovolj o tem! Nesmiselno je izgubljeni besedi, ker te nam nič ne pomagajo, kakor nas zadostno uči izkušnja. Na delo tedaj! Dovolj je prošelj, zahtevanj! Pokažimo pest! Združimo se na delo! Ne strašimo se trpini, pota, ki nam je edini odprt, da dosežemo to, kar nam gre. Tisoč in tisoč ljudi je že krenilo na to pot, največkrat z uspehom. Če bomo solidarni, dosežemo vse. Ne zanašajte se na obljubljeni regulaciji plač. Druginjska doklada, ki se je odmerila samo oženjencem, vam bodi dokaz, da Šusteršič et comp. ne mislijo resno na izboljšanje. Ta druginjska doklada je le sredstvo, s katerim se nam hoče zamašiti usta za nekaj let. Doklada naj bi utihnila v nebovpijoče glasove tistih siromakov iz med nas, ki morajo gledati poleg lastnega duševnega in telesnega propadanja še lakote umirajoče družine. Edino ti glasovi so prisilili »ljudske« poslance, da so vrgli nekaj drobtin tja, odkoder so izvirali. A tega niso storili ne v priznanje našega truda, ne iz usmiljenja: ampak storili so tako, kakor se vrže lačnemu psu obglojeno kost pod mizo, le da utihne. Tudi sitnega berača se odpravi z vinarjem, da je mir in pa da drugi ljudje, to videč, reko: »Pa vendar ni tak!«

A mi nismo berači. Pošteni delavci smo na polju narodne prosvete; zato tudi zahtevamo takim delavcem primerne plačila. Ker se nam ne da tega plačila, prisilimo tiste, ki so v to poklicani, da nam ga dajo!

Tovarišice, tovariši! Sami smo! Zanašati se moramo samo nase, na lastno moč. Zakaj tudi oni, na katere smo se dosedaj naslanjali, so nas zapustili v odločilnem trenutku. Napredni poslanci so brezpogojno kapitulirali pred klerikalno manjšino. Vse, kar so klerikalci hoteli, so dosegli. Med onimi pa, ki so se zarotili, da nas izstradajo, je tudi nekdo, ki si lasti pravice do imena tovariša. Med našimi zatiralci je človek našega staa, izdajica, ki ni vreden, da bi mu značajan učitelj pogledal v obraz. Pride pa čas, ko bomo s tem človekom temeljito obračunali.

Da se doseže enotno postopanje, naj skličejo okrajna društva zborovanja, kjer si po dogovoru izvoli vsako društvo enega zastopnika. Ti zastopniki posameznih društev naj se snidejo o Božiču v Ljubljani, kjer naj ukrenejo potrebno, da nam bo z novim letom že mogoče storiti to, kar hočejo imeti naši deželni »očetje«.

Učitelj-samec.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega
konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca kimavca 1905 K 158.178-22.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Avstrijska slovanska ali južноеvropska slovanska učiteljska zveza?

I.

«Ob Binkoštih prihodnjega leta se ustanovi avstrijska srednješolsko-profesorska zveza». Ta notica je zagledala beli dan po vseh avstrijskih časopisih pred nekoliko dnevi. Ta sklep je napravila zadnja glavna skupščina nemške profesorske zveze v Brnu. Sklep je dalekosežen in vsak pravi prijatelj